

Pædagogisk lærerplan for Børnehuset Abildvej

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Børnehuset. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Børnehuset, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegruppes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder ud fra børnesynet'' *Børn gør det godt, hvis de kan*'' ud fra Bo Hejlskov

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilstræber at vurdere børneperspektivet i et børnemiljø, og at inddrage børns egne oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og forudsætninger.

□ Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som skal være kende-tegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark
- De seks læreplanstemaer
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.
- Frederikshavn Kommunes Børn – og Unge politik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan

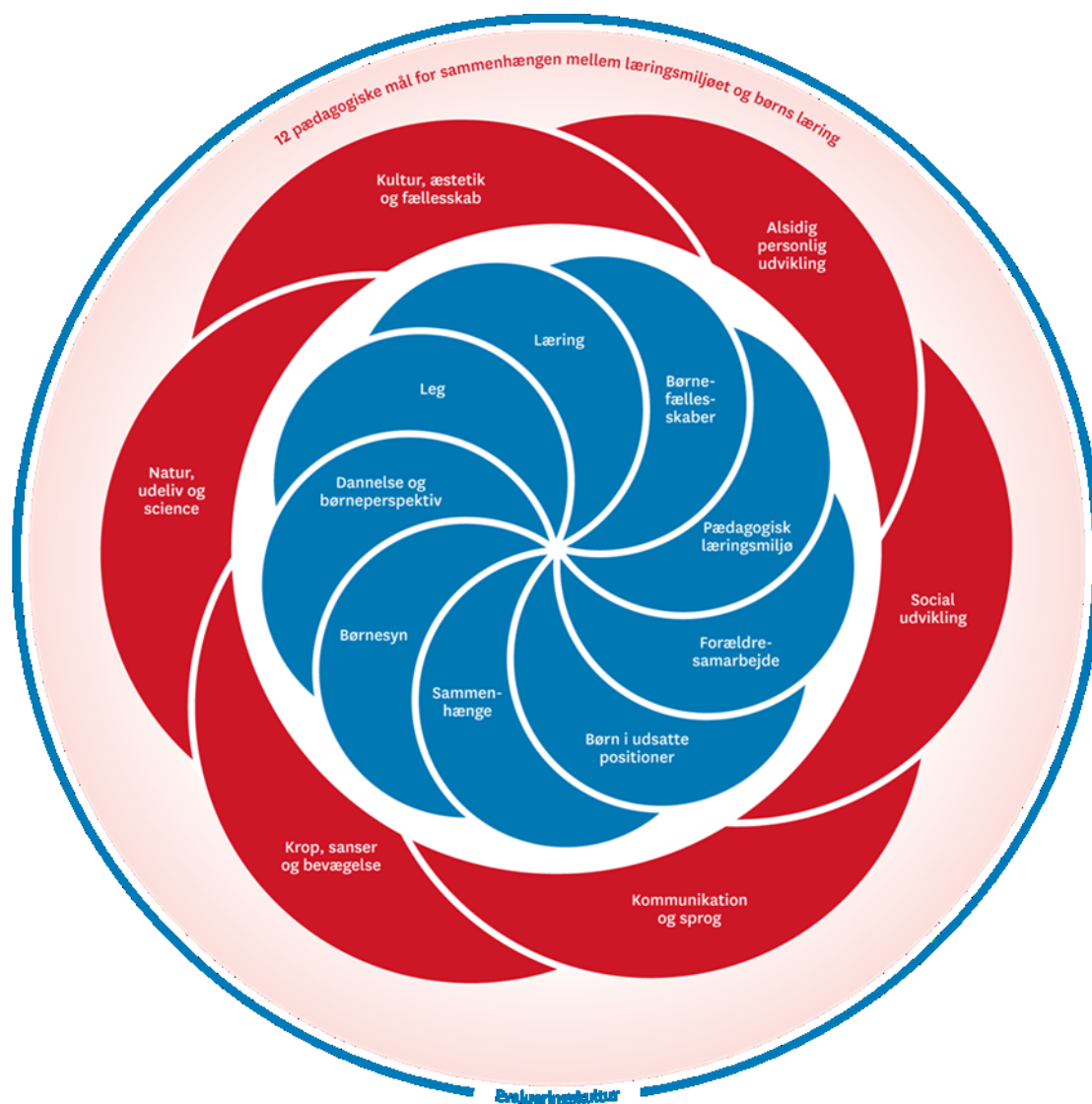
[Den styrkede læreplan](#)

(højre klik og tryk på; Åbn Link)

Hvis du vil vide mere om Børn og Unge politik Frederikshavn

[Børne- og ungepolitik Frederikshavn](#)

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehuset forholder os til temaet
<p>Børnesyn Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>I Børnehuset Abildvej kommer vores børnesyn bl.a. til udtryk, når vi møder børnenes mange forskellige behov og følelser.</p> <p><i>KVALid: Det pædagogiske personale møder oftest børnenes følelser på en omsorgsfuld og empatisk måde, sat afspejler børnenes følelser (fx at sætte ord på følelser samt justere sig i forhold til børnenes udspil), side 22</i></p> <p>Hverdageksempel børnehaven: Et barn har svært ved at sige farvel om morgenen. Pædagogen tager barnet ind til sig og viser omsorg for barnet, og sætter ord på sætter ord på barnets følelser, ved at fortæller "Nu krammer du mor og siger farvel, og så kommer mor og henter dig senere".</p> <p>Hverdageksempel vuggestuen: Et barns forældre skal skilles, dette gør at barnet har det svært især ved afleveringer, pædagogerne viser ekstra omsorg, og opmærksomhed og møder barnet hvor det er lige nu fx, ved at give barnet lov til at få en tryghedsskabende ting med hjemme fra, for at lette afleveringssituationen og hvis det bliver svært i løbet af dagen.</p>
<p>Dannelse og børneperspektiver Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>I Børnehuset Abildvej følger vi barnets spor, så det giver mening, mestring og medindflydelse.</p> <p><i>KVALid børnehave og vuggestue: Der er balance mellem børneinitierede legeaktiviteter og relevante vokseninitierede pædagogiske aktiviteter, i større og mindre grupper. Side 32</i></p> <p>Hverdageksempel børnehaven: En gruppe børn viser stor interesse for fodbold og begynder at lave en bold af papir, og mål af skamler. Pædagogerne ser, at en del børn er interesserede, det er meningsfyldt og flere børn har mulighed for at mestre fællesskabet omkring fodbold. Pædagogerne følger børnenes spor og videreudvikler sammen med børnene, med en bold og fodboldmål.</p>

Hverdagseksempel vuggestuen:

En dreng var meget optaget af, selv at hælde selv i koppen med kanden og eksperimenterede med at hælde frem og tilbage mellem kop og kande. Pædagogerne fulgte hans interesse, ved at finde en balje med vand, hvor han fik en mere egnet mulighed for at eksperimenterere.

Leg

Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnehuset Abildvej ser legen som en værdi i sig selv. Børnenes spontane og frie leg bliver både anerkendt og respekteret. Den prioriteres og gives en betydelig plads i hverdagen og ses som essentiel for et barns alsidige udvikling.

KVALid børnehavn: Det pædagogiske personale indtager den medlegende rolle. De følger børnene i legen og har dialoger med børnene om deres valg af legetema og materialer, støtter, guider og rammesætter det pædagogiske personale børnenes leg, så den udvikler sig positivt for alle børn. Der gives mulighed for, at det skabes relationer og læring gennem leg. Nye materialer og idéer til leg introduceres med jævne mellemrum. Side 46

Hverdagseksempel for børnehaven:

I børnehaven arbejdes der med at være medlegende voksne, så der er fokus med at være mere på gulvet med børnene. Det øger børns legemuligheder og kompetencer og den voksne er mere tilgængelig og kan hjælpe børn med at komme med i legen. 2 børn leger i et køkken og pædagogen ser at endnu et barn kigger nysgerrigt på og pædagogen inviterer barnet ind i legen ved at tildele den en attraktiv rolle.

	<p><i>KVALid vuggestue: Det pædagogiske personale indtager en medlegende rolle. De følger børnene i legen og har dialoger med børnene om deres valg af et legetema og materialer.</i></p> <p>Hverdagseksempel for vuggestuen:</p> <p>Der er altid pædagoger på gulvet sammen med børnene. De er nærværende og deltagende i børnenes leg. En pige leger med dukker. Hun lægger dem ved siden af hinanden og lægger dyne på. Den voksne finder en sutteflaske og en ble og derved udvikles legen.</p>
<p>Læring</p> <p>Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>I Børnehuset Abildvej skabes der mange forskellige læringsmiljøer. Et af dem er garderoben og selvhjulpen hed deri.</p> <p><i>KVALid børnehaven: Det pædagogiske personale arbejder bevidst med børnenes læringsmuligheder, og oftest med afsæt i børnenes perspektiver og interesser. Dertil skaber det pædagogiske fælles opmærksomhed ved at rammesætte situationer til fordybelse, som skaber mulighed for trivsel, læring, udvikling og dannelse.</i></p> <p>Hverdagseksempel i børnehaven:</p> <p>I garderoben er der lavet en "mentorordning", hvor de ældste børn hjælper de små børn. Når et ældre barn er færdig med at spise og rydde op på madkasse og drikkedunk, går han ind på stuen og spørger om der er en af de mindre, der er klar til at gå i garderoben. Derefter hjælper de ældste med at finde tøj og fodtøj frem og når den lille har fået tøjet på, kan barnet selv tage overtøj på. Derved øver de ældste sig i, at spørge hvad den anden har brug for hjælp til, øver sig i at lyne jakker, trække elastikker ud over støvler osv. Deres evne til at vise empati og omsorg, deres overblik og evnen til at udsætte egne behov styrkes. De yngste øver sig i, at give udtryk for hvad de har brug for, de ser hvad de ældste gør og strækker sig efter at kunne selv.</p>

KVALid vuggestue: Det pædagogiske personale er oftest opmærksomme på børnene. De arbejder bevidst med børnenes læringsmuligheder og oftest med afsæt i børnenes perspektiver og interesser. Det pædagogiske personale udviser glæde og begejstring i læringsituationer. Det pædagogiske personale motiverer børnene gennem eget engagement og interesse.

Hverdagseksempel vuggestuen:

Børnene i vuggestuen er medaktører under måltidet. De øser selv mad og vand op. I takt med deres udvikling og kompetencer opjusteres kravene til også at inkludere oprydning efter måltidet.

Børnefællesskaber

Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Børnehuset Abildvej arbejdes der med børnefællesskaber ud fra børnesynet ifølge Bo Hejlskov:
"Børn gør det godt, hvis de kan."

KVALid børnehaven: Der er alternative lege og aktiviteter tilgængelige for de børn, som ikke deltager i fællesskabet med andre børn og voksne. Dertil opmuntrer det pædagogiske personale til deltagelse ved medlegende at imødekomme barnets individuelle behov.

Hverdagseksempel børnehaven:

Om fredagen er der fredagsrock i børnehaven. Der samles alle børn i alrummet til fællessang. Der er børn, der har individuelle behov, der gør at det er svært at deltage på lige fod med andre. Det personale anerkender og tager hensyn til dette og finder alternativer, som gør at børnene stadigvæk føler sig som en del af fællesskabet. F.eks. ved at sidde med høreværn på, sidde ved en voksen, sidde i periferien at observere eller lege.

KVALid vuggestuen: Det pædagogiske personale er hele tiden opmærksomme, både på det enkelte barn og på gruppen, og forsøger at skabe fælles opmærksomhed i både vokseninitierede aktiviteter og i børnenes lege.

Hverdageksempel vuggestuen:

I vuggestuens sangaktiviteter er det pædagogiske personale opmærksomme på det enkelte barns lyst til deltagelse og lægger til rette for at børnene kan være en del af aktiviteten på hver deres niveau. F.eks. har nogle brug for at sidde på skødet, andre vil gerne danse til sangen, nogle vil gerne have et instrument og spille med og andre går rundt og leger og går til og fra aktiviteten.

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag

Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehuset forholder os til temaet

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

I Børnehuset Abildvej tilbyder vi læringsmiljøer, med fokus på forskellige legetemaer, som inspirerer til forskellige legestemninger. Disse opmuntrer børnene til rolleleg, konstruktionsleg, parallelleg, motorisk leg både i høj og lav intensitet.

KVALid børnehavn: Det pædagogiske læringsmiljø kan udvides og udvikles efter behov og det sker på en fagligt begrundet måde. Aktiviteter kan ændres og justeres efter behov. Dertil inddrages alle børnenes perspektiver ved fx at spørge børnene, at give børnene kommunikationsmuligheder og at følge børnenes initiativer.

Hverdageksempel børnehavn:

	<p>Nogen børn vil gerne lave hule. De finder selv tæpper. Der er ikke plads på stuen til at lave hule, men pædagogen finder et egnet sted til hulebyggeri. Hun spørger ind til deres plan, og får arrangeret møblerne, så de ikke bliver forstyrret eller forstyrrer andre med deres leg. De bygger selv hulen og efterspørger hjælp få gange.</p> <p><i>KVALid vuggestue: Det pædagogiske personale har fokus på alle børns aktive deltagelse og selvhjulpenhed i rutinesituationer, og de tilbyder deres nærvær og omsorg til alle børn.</i></p> <p>Hverdagseksempel vuggestue: En pige er på toilettet med en voksen og finder selv sin ble i blekassen og øver sig i at tage bukser og ble af selv.</p>
<p>Forældresamarbejde Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?</p>	<p>I Børnehuset Abildvej ønsker vi at etablere et samarbejde med forældrene, hvor der er en gensidig respekt. Vi arbejder for at der er åbenhed og tillid i samarbejdet og afstemning af gensidige og differentierede forventninger i forældresamarbejdet.</p> <p>Vi har samtaler med forældrene ved opstart, tilbud om trivselsamtaler efter behov, samtale ved overgang fra vuggestue til børnehave og førskolesamtaler. Vi opfordrer forældrene til at informere personalet om ændringer i barnets hverdag, der kan påvirkes dets trivsel.</p> <p>Vi samarbejder om barnet i aflevering og afhentningssituationer.</p> <p><i>KVALid børnehave og vuggestue: det pædagogiske personale er opmærksom på, taler med og støtter de børn og forældre, der har brug for hjælp til at sige farvel. Der gives herefter støtte til de børn, der har brug for hjælp til mestre overgangen til nye samspil og relationer</i></p> <p>Hverdagseksempel for børnehave og vuggestue: Hvis et barn har en periode, hvor det er svært at blive afleveret, samarbejder vi tæt med forældrene for at hjælpe barnet igennem det. For eksempel sender vi en sms til forældrene, når barnet efter aflevering er glad og i gang med leg, gerne med et billede af barnet der er i leg.</p>
<p>Børn i udsatte positioner Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte</p>	<p>I Børnehuset Abildvej arbejder vi ud fra at kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særlig</p>

<p>positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?</p>	<p>betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Vi arbejder ud fra en differentieret tilgang til det enkelte barn.</p> <p><i>KVALid børnehavn: Det pædagogiske personale har viden om de enkelte børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem systematiske observationer og fra eksterne fagpersoner, og de tilrettelægger læringsmiljøer ud fra denne viden. Dertil foretager det pædagogiske personale systematiske faglige refleksioner som en integreret del af hverdagen med henblik på justering af læringsmiljøet.</i></p> <p>Hverdageksempel børnehaven:</p> <p>Et barn er kommet i børnehavn fra vuggestuen. Han har allerede fra starten i vuggestuen haft forskellige udfordringer i forhold udvikling og derfor har der hele tiden været et tværprofessionelt samarbejde omkring drengen. Efter opstart i børnehaven arbejdes der forsat med udviklingen, hvor personalet observerer og justerer læringsmiljøet for ham. Hans hverdag, læringsmiljø og krav tilpasses hans forudsætninger, med fokus på mestring.</p> <p><i>KVALid vuggestue: Det pædagogiske personale har en handleplan for, hvordan der handles på observerede tegn på mistrivsel og faldende trivsel. Tværfagligt samarbejde indgår som en del af handleplanen.</i></p> <p>Hverdageksempel i vuggestuen:</p> <p>2 gange om året laves der trivselsvurderinger på hvert enkelt barn. Desuden kan vi vurdere børnene ud fra trivselslinialen. Derudover er der institutionsrådgivning 4 gange årligt. Et barn bed og der fik vi hjælp af sundhedsplejersken.</p>
<p>Sammenhænge</p> <p>Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?</p>	<p>I børnehuset Abildvej er der en proces i forhold til overgangen fra børnehaven til skolen.</p> <p>Vi arbejder vi ud fra aktiviteter, med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan og KVALid og følger i høj grad børnenes spor.</p> <p>Vi øver de kommende skolebørn med at blive mere selvstændige, robuste og guider børnene til selv at finde løsninger gennem dialog.</p> <p>Vi hjælper dem til at se konsekvenser af egne handlinger, i sociale relationer børn i imellem og udvikle evne til selvregulering i forhold til koncentration, fordybelse, håndtering af konflikter og svære situationer.</p> <p>Vi giver dem klare små opgaver og ansvar ved at øve sig i at have styr på egne ting.</p> <p>Vi øver børnene i at vente på tur og udsætte egne behov og i at have respekt for hinanden og hinandens grænser.</p>

I den sidste måned, før sommerferien, besøger vi skolerne sammen med de kommende skolebørn. Vi ser klasselokaler, SFO og møder ofte nogle af lærerne og pædagogerne. Vi tager på tur til deres legepladser for at give dem følelsen af tilhørighed og genkendelighed.

KVALid børnehave: Der er nedskrevne mål for overgangsaktiviteter, som det pædagogiske personale tager udgangspunkt i, og der er udviklet en praksis for, hvordan der er gennemsigtighed, så børnene kan og forstå formålet.

Hverdageksempel børnehaven:

I øjeblikket har vi fokus på sundhed, krop og bevægelse og i den forbindelse har vi et fodboldprojekt, cheerleading og andre aktiviteter, der er kendetegnende for bevægelse. 2 piger har aldrig spillet fodbold. Efter 4 træningsgange, er de blevet opslugt af det og har spurgt deres forældre om lov til at begynde til fodbold.

I Børnehuset Abildvej arbejder vi også aktivt med overgangen fra vuggestue til børnehave, så børnene oplever en sammenhæng, genkendelighed og bliver tryggede ved overgangen.

Vi samarbejder om børns parathed og behov og har både givet nogle børn mulighed for at blive lidt længere i vuggestuen eller komme tidligere i børnehaven.

KVALid vuggestue: Det pædagogiske personale samarbejder med børnehaven og tilbyder regelmæssige besøg, kontakt og aktivitet (især for de 2-3 årige børn i vuggestuen) hvor de er sammen med børnehavens yngste i leg.

Hverdagseksempel vuggestue:

Hver dag køres der rulleborde igennem børnehaven til og fra køkkenet med mad til vuggestuen. Her er vuggestuens børn aktivt deltagende og undervejs kommer de igennem børnehavens lokaler og møder børn og voksne fra børnehaven.

På den måde lærer de at genkende rummene og de voksne i børnehaven. Der er planlagte besøg i børnehaven, før opstart. tilrettelagt efter det enkelte barns behov. Barnet spiser madpakke og leger med de yngste fra den gruppe, hvor barnet skal starte.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Børnehuset Abildvej er det vigtigt, at børnene lærer deres lokalområde og dets muligheder at kende. Vi skaber kendskab til vores by og natur gennem både spontane gåture og planlagte aktiviteter. Vi søger at inspirere børnene til at gøre brug af lokalmiljø i fritiden med deres familier. Vi samarbejder gerne med andre aktører, der kan bidrage med viden og kompetencer, der kan støtte op omkring pædagogiske læringsmiljøer.

Vi har mulighed for at benytte både skov, strand og by. Der er gode legepladser rundt om i byen og børnehuset har elektriske ladcykler, hvilket giver os mulighed for at komme på længere ture.

KVALid børnehaven: Det pædagogiske personale tager regelmæssigt på tur ud af huset for at opleve nye steder og begivenheder med udgangspunkt i såvel børnenes perspektiv og et læringsperspektiv. Dertil inviterer det pædagogiske personale også folk på besøg i børnehaven, ud fra

overvejelser omkring hvilke aktiviteter, der er relevante for, at børnene kan få oplevelser og erfaringer med udvalgte steder og begivenheder i lokalmiljøet.

Hverdagseksempel børnehaven:

Hvert år bliver der arrangeret "Blomsterfestival i Botanisk Have". Børnehuset bliver inviteret til at lave kunstneriske kreationer, såsom perleplader, laminerede tegninger, ståltrådsfigurer mm. med blomstertema. Vi bliver inviteret op til Botanisk Have, for at aflevere og være med til udsmykningen med kreationerne i skoven.

KVALid vuggestuen:

Det pædagogiske personale tager regelmæssigt børnene med på tur ud af huset for at opleve nye steder og begivenheder, med udgangspunkt i børnenes perspektiv, som et læringsperspektiv. Det pædagogiske personale personale benytter af lokalmiljøets fysiske og samfundsmæssige tilbud og muligheder, med henblik på at skabe udvidede læringsmuligheder for børnene.

Hverdagseksempel vuggestue:

Hver mandag tager vi i Atletcentret. Turen undervejs har stor betydning for børnene sproglige udvikling og sanseindtryk, i forhold til at sætte ord på ting de ser, mærke solskin, vind og lyde.

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

I Børnehuset Abildvej rummes et bredt spekter af børn med vidt forskellige forudsætninger. Vi prioriterer at være nærværende voksne, der støtter og guider. Vi strukturer og justerer os til barnet og børnegruppen.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vores stuer og alrum er indrettet med små legemiljøer, som inspirer til forskellige lege, hvor små grupper af børn kan lege. Samtidig er legemiljøerne placeret således at vi voksne kan være tæt på og understøtte børnene i deres lege.
I det psykiske læringsmiljø	Vi voksne arbejder bevidst med at styrke børnenes selvværd, ved at italesætte og anerkende barnets initiativer. Vi er opmærksomme på barnets handlinger og intentioner og vi italesætter disse, for eksempel i konflikter mellem børnene eller barnets følelsesmæssige tilstand.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi understøtter børnenes behov for forudsigelighed gennem vores valg af en del af vores udsmykning. Vi anvender blandt andet piktogrammer til at vise dagens gang, fx toiletrutine og håndvask. Vi har blandt billeder og navne på blekasser og billeder i børnenes garderober.

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE μGRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

KVALid: Det pædagogiske personale støtter og guider børnene i legen og hjælper børnene med at forhandle/skiftes og deles om legetøjet. KVALid side 45 og 47

Eksempel børnehaven:

Cykelskuret er lige blevet låst op og nogle børn kommer grædende derfra op til pædagogen og siger at de ikke må få en cykel og Peter er blevet slået. Pædagogen går med ned til skuret, hvor alle cykler er linet op udenfor i en række. Per og Benny er ved at feje og børste cykler af.

Pædagogen: Hvad laver I?

Benny: Vi er ved at gøre cykelbutikken klar.

Pædagogen: Okay, hvad skete der med Peter?

Benny: Peter prøvede at stjæle en cykel og man må ikke stjæle. Og da Peter ikke ville høre efter, slog jeg ham. Pædagogen: Det er rigtigt at man ikke må stjæle, men må heller ikke slå. Måske vidste Peter ikke at I legede cykelbutik, og han blev ked af det da du slog ham.

De to drenge får talt sammen og Peter bliver den første til at købe en cykel.

Eksempel vuggestue:

Brian har en bold, som Anton finder interessant. Anton tager bolden fra Brian og Brian bliver ked af det. Pædagogen viser at man kan trille bolden og laver derefter en aktivitet, hvor børnene kan trille til hinanden.

Børn i udsatte positioner

KVALid: Det pædagogiske personale involverer børn, med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner, KVALid side 36

Eksempel børnehaven:

I børnehaven laver vi blæksprutter af paptallerkner og garn. Et barn ønskede ikke at være med, fordi det var svært for ham at koncentrere sig og overskue opgaven. Aktiviteten blev formindsket og delt op i delmål. Han skulle så bare male tallerkenen og sætte øjne på og pædagogen lave tentaklerne af garn. Opgaven blev overskuelig og hans selvværd, selvtillid og læring styrkedes, fordi han kunne fuldføre opgaven og han kunne være en del af fællesskabet.

Forældresamarbejde

KVALid: Det pædagogiske personale tager initiativ til kontakt med forældrene og kontakten er kendetegnet ved både udveksling af information og dialog fra begge sider, KVALid side 28

Hverdageksempel børnehaven og vuggestue:

Ved en samtale med et barns forældre fortæller personalet, at de oplever at barnet bliver meget træt, og har svært ved at overskue dagligdagen i børnehaven. Forældrene fortæller at barnet ofte falder i søvn på vej hjem fra børnehaven. På baggrund af samtalen forslår personalet at barnet får en lille middagslur, for at hjælpe det til at få en bedre hverdag. Forældrene og personalet har løbende opfølgning på barnets trivsel.

Sammenhænge

KVALid børnehaven: Der er systematisk overlevering af viden om alle børn fra børnehaven til skole og SFO, KVALid side 42.

I forhold til overgangen til skole, målretter vi aktiviteterne til gruppen og tager udgangspunkt i børnenes interesser, KVALid og læreplanstemaer. Ved overleveringer videreformidler vi vores viden om barnets udvikling og færdigheder. Vi laver handleplaner efter behov et halvt år før sommerferien.

Hverdageksempel børnehaven:

Ved evaluering et halvt år før sommerferien er der en pige, der ikke tør at stå foran de andre børn og sige noget. Det udarbejdes i handleplan i samråd med forældrene, hvor der aftales at bruge hendes ressource, som er gymnastik. I børnehaven har hun lyst til at fremvise gymnastikserier, sammen med de tætteste veninder. Indsatsen har gjort at pigen nu inviterer andre til forestilling og at hun føler sig tryk i det. Hun kan nu også overføre denne mestringsstrategi til andre situationer.

KVALid vuggestue: Børnene glæder sig til overgangsaktiviteter. Dette ses for eksempel ved at børn udtrykker glæde, og at de gerne deltager i overgangsaktiviteter. Side 42

Hverdageksempel vuggestue:

I vuggestuen arrangeres besøg i børnehaven. Når det pædagogiske personale fortæller, at Solveig og Helle skal på besøg i børnehaven dagen efter, begynder de andre allerede at glæde sig til det bliver deres tur.

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om social udvikling

Vi prioriterer at være nærværende og medlegende voksne. Vi støtter og guider, både den enkelte og i de forskellige børnefællesskaber, som barnet indgår i. Vi arbejder med forudsigelighed, de daglige rutiner, genkendelighed og en fast dagsstruktur, der giver børnene en tryghed og overskud til at indgå i sociale relationer. Samtidig giver det børnene et mentalt større overskud til at kunne håndtere og rumme uforudsigelighed.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vores stuer og alrum er indrettet med små legemiljøer, som inspirer til forskellige lege, hvor små grupper af børn kan lege. Samtidig er legemiljøerne placeret således at vi voksne kan være tæt på og understøtte børnene i deres sociale relationer.
I det psykiske læringsmiljø	Gennem kropssprog og verbal kommunikation, vises omsorg og empati og vi ønsker at understøtte børns initiativer til social interaktion, samt deres evne til samspil, rummelighed og tolerance. Vi arbejder bevidst på at styrke børns evne til at sætte ord på egne følelser og lære at forstå sig selv og dermed også andre.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi har legetøj, der appellerer til rollelege og til fællesskab og rummenes legemiljøer inviterer både

til små rolige/hengivne lege og til mere højlydte/højspændte, alene eller sammen med andre.

Når vi arbejder med social udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv.

Mange gange vælger børnene selv, hvem de gerne vil lege med og hvilken leg de vil lege. Andre gange vælger de voksne legegruppens sammensætning og aktiviteten, for at udfordre og udvikle børnenes evne til rummelighed og samspil med andre børn.

Børnene støttes i at lære at løse egne konflikter og evnen til at aflæse andre børns ansigtsudtryk og kropssprog. Her går den voksne foran, ved siden af og bag ved børnene, med henblik på at understøtte børnenes deltagelse i legefællesskaber.

KVALid: Både børn og personale bidrager til indhold i fællesaktiviteter og samling, de taler med børnene om, det at have forskellige perspektiver. Børnene støttes ofte i at samarbejde og skiftes til at lytte og tale. side 49

Hverdagseksempel børnehaven:

Henrik begynder på en stue. Det er midt i året og han kender ikke så mange fra den pågældende stue. Han skal i skole til sommer og har brug for at få relationer med jævnaldrende, han skal i skole med. I Børnehuset Abildvej er der fodboldprojekt, hvor Henrik viser sig at være god til at spille. Denne kompetence giver ham en positiv position i børnefællesskabet og gør nu at han bliver en del af gruppen og han er med i lege ud over fodboldaktiviteten.

KVALid vuggestue: Det pædagogiske personale sammensætter børnegrupper varieret og med hensynstagen til børnenes alder, behov og interesser. Børnene kan også selv vælge hvem de vil lege med. Side 47

Hverdagseksempel vuggestuen:

I vuggestuen opdeles børnegruppen i mindre grupper, ved at fokusere på børnenes indbyrdes interesse for hinanden og derved understøttes deres sociale udvikling.

Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske personale har viden om de enkelte børns trivsel, læring, udvikling og dannelse fra observationer, og handler ud fra denne viden.

Der laves små legegrupper af de voksne, der har til formål at skabe overskuelighed og højne mestring for de børn, der fungerer bedst i en lille gruppe, enten pga. trivsel eller udvikling. Det kan være et legefælleskab af to børn, der er ligeværdige eller sammen med et barn eller to, som er rummelige og ser værdien i forskelligheden.

KVALid børnehave og vuggestue: Det pædagogiske personale reflekterer over og handler på at justere læringsmiljøet, så alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes. KVALid side 36.

Hverdagseksempel børnehaven:

Kirsten er ude på legepladsen. Efter et stykke tid og mange indtryk, bliver hun ked af det og frustreret og søger hjælp hos en voksen. Hun beder om at få en pause, som er en tillært mestringsstrategi, som hun kan benytte, når det bliver svært og hun ikke kan rumme det sociale fællesskab. Den voksne er lyttende og imødekommer hendes behov, hvorefter hun guides ind på stuen og får tilbudt hendes pausekuffert, der består af ting hun selv har valgt, der er betydningsfulde for hende.

Hverdagseksempel vuggestuen:

I vuggestuen er der en dreng, som kognitivt ikke er alderssvarende. Han sættes sammen med andre børn, der er på samme udviklingstrin, så han oplever at mestre legen.

Forældresamarbejde

I Børnehuset Abildvej samtaler vi med forældrene om dagligdags stjernestunder, om hverdagen i børnehaven og barnets sociale liv.

Ved vedvarende udfordringer i det sociale samspil, eller andre udfordringer inddrages forældrene og i samarbejde med forældrene, lægges en fælles strategi.

KVALid børnehavn og vuggestue: Det pædagogiske personale møder alle forældres kultur, synspunkter og værdier på en respektfuld måde. Det pædagogiske personale er reflekterende omkring kontakten til de enkelt forældre og inddrager forældrenes perspektiver i samarbejdet, side 28

Hverdageksempel børnehaven:

Ved opstartssamtaler samtaler der med forældrene om der er forskellige hensyn, der skal tages. For eksempel angående mad, tøj og rutiner.

Hverdageksempel vuggestuen:

Muhammed spiser ikke svinekød. I vuggestuen er der madordning og for at tilgodese ham og andre forskellige kulturer og værdier, serveres der et alternativ til svinekød.

Sammenhænge

I Børnehuset Abildvej arbejder vi med social dannelse, så børnene bliver understøttet og styrket i den sociale relation, i evnen til at løse konflikter, vente på tur, udsætte egne behov og være deltagende og indgå i børnefællesskaber.

KVALid: Børnene glæder sig til overgangsaktiviteter. Dette ses for eksempel ved at børnene udtrykker glæde når emnet italesættes af voksne og at de gerne deltager i overgangsaktiviteter, 45

Hverdageksempel børnehaven:

En dreng møder ind om morgenen. Han ved ikke hvad eller hvem han gerne vil lege med. Han er lidt stille. Pædagogen spørger om han har lyst til at lave skoleopgaver. Han lyser op i et smil og siger ja. Da pædagogen finder det frem, kommer flere børn til og vil gerne med til aktiviteten. Til sidst sidder der et helt bord, med børn der laver opgaver, sammenligner og snakker sammen.

KVALid vuggestue: Børnene glæder sig til overgangsaktiviteter. Dette ses for eksempel ved at børn udtrykker glæde, og at de gerne deltager i overgangsaktiviteter. Side 42

Hverdageksempel vuggestuen:

I vuggestuen er der en "ældste-gruppe", hvor de ældste fra begge stuer har legeaktiviteter sammen, så de kan lære hinanden at kende og få relationer, før de starter i børnehavn.

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog

I Børnehuset Abildvej oplever at vi modtager flere og flere børn fra forskellige kulturer og med sproglige udfordringer. Mange af børnene har derfor brug for en særlig sproglig opmærksomhed, hvilket prioriteres gennem leg og kommunikation med det enkelte barn.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Der er legetøj på stuerne, der understøtter børnenes kommunikation og sprog gennem rollelege. Der er diverse skærme og digitalt udstyr, oplæsning af bøger, rim og remser, sang og musik. I tillæg bruges oversættelses appen "say hey", når der er brug for at oversætte specifikke ord i samtalen, både med barnet og med forældrene.
I det psykiske læringsmiljø	Vi italesætter barnets følelser og handlinger, og støtter dem i den nonverbale kommunikation, i at aflæse kropssprog og understøtter derved barnet i selvforståelse, empati og forståelse af andre. Gennem rutiner og aktiviteter sætter vi ord på det vi gør, udvider barnets ordforråd, sprogforståelse, udtale og sætningsdannelse.
I det æstetiske læringsmiljø	For at børnene opnår læring, inspireres til samtale eller fællessang bliver der ophængt billeder og

collager af ture og projekter. Der hænger rim og remser, garderobebilleder og håndvaskrutine.

Hverdagseksempel børnehaven:

I forbindelse med fodboldprojekt, og for at børnene opnår en sanselig oplevelse, er der ophængt fodboldtrøjer, bannere og lavet idolvæg. Dette giver idé til samtale og en fællesskabsfølelse.

Når vi arbejder med kommunikation og sprog kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Vi er opmærksomme på, at etablere sproglige miljøer igennem alle dagens rutiner – uanset om det er under leg eller under måltidet. Børnenes eget initiativ til leg og aktivitet er i høj grad styrende for dagen – og dermed har barnet stor indflydelse på, hvad vi taler om.

[KVALid børnehave og vuggestue: Det pædagogiske personale sætter ofte ord på og udvider børnenes oplevelser. De udfordrer barnet tilpas, idet de stiller krav og tilbyder aktiviteter, som barnet har mulighed for at lykkes med, med samtidig lærer af og udvikles igennem, 54 og 52](#)

Hverdagseksempel børnehaven:

Hanne og Poul sidder ved bordet. Hanne tager et stykke avokado op af madkassen og Poul spørger: "Hvad er dét?" Den voksne spørger om Hanne ved hvad det hedder og man begynder at snakke om forskellige madvarer og ting man kan have med i madkassen.

Hverdagseksempel vuggestuen:

Der er tur med nogle vuggestuebørn. De sidder i ladcykel. Undervejs ser de både en bus, en gravko og hører nogle fugle, der synger. Den voksne italesætter begejstret, hvad de ser og hjælper dem med at genkende ord på den måde.

Børn i udsatte positioner

Vi italesætter barnets følelser, handlinger og intentioner. Vi sætter ord på det vi ser og oplever i legen eller konflikten. Vi tilpasser vores kommunikation til det enkelte barn, støtter dem i den verbale og nonverbale kommunikation, i aflæsning af kropssproget og understøtter derved barnet i selvforståelse og forståelse af andre.

KVALid børnehaven og vuggestue: Det pædagogiske personale involverer børn med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner, side 36

Hverdagseksempel børnehaven:

Vi har modtaget Uffe og Rudi, der kommer fra udlandet og de taler ikke dansk. For at få børnene til at føle sig, som en del af børnefællesskabet, bruger vi appen "Say Hey", i kommunikationen imellem barnet og det pædagogiske personale - og barn og barn imellem. Man kan også trøste barnet sprogligt på modersmålet, via appen, når det bliver ked af det.

Hverdagseksempel vuggestuen:

Lille Oda er ked af det. Det pædagogiske personale trøster barnet og sætter ord på hendes følelser og hjælper derefter med at lede opmærksomheden hen på noget andet, så hun kan komme i gang med at lege igen.

Forældresamarbejde

Til samtaler med forældrene tales om både barnets ressourcer og eventuelle sproglige udfordringer. Vi opfordrer forældrene til at snakke med sit barn om dagens oplevelser. Der bliver ophængt sange og rim og remser, som forældrene kan tage billeder af eller de bliver tilsendt dem via Aula og de opfordres til at øve sammen med børnene hjemme.

KVALid børnehaven og vuggestuen: Det pædagogiske personale og børnene løser eventuelle konfliktsituationer sammen og forældrene inddrages i problemløsningen, hvor det er nødvendigt, side 31

Hverdagseksempel vuggestuen:

Der er et barn, der rykker i håret. Det er tydeligt at barnet gerne vil i kontakt med de andre børn og bruger denne strategi som kommunikationsmiddel. Barnet registrerer ikke at de andre børn bliver kede af det, men griner og synes det er sjovt. Det pædagogiske personale har inddraget forældrene, for at finde ud af årsagen og forståelsen og for at hjælpe hinanden med at finde en løsning.

Sammenhænge

I Børnehuset Abildvej har vi fokus på, at vores børn får mulighed for at udvikle og udøve kommunikative kompetencer til at indgå i børnefællesskaber. Vi øver dem i at sætte ord på egen vilje. Vi understøtter dem i at forstå, italesætte egne og andres behov og følelser.

Vi viser og lærer dem om empati og rummelighed og i at kunne italesætte dette, hvilket er vigtigt for at forebygge mobning.

KVALid børnehaven: Det pædagogiske personale er lyttende og aflæser børnenes ytringer, ydre adfærd og indre følelsesmæssige tilstand i legen. De bekræfter børnene og sætter ord på det, de ser. Dertil giver det pædagogiske personale tydelige respons med ord, ansigtsudtryk og kropssprog, der viser anerkendelse af børnenes følelser og intentioner, side 46

Hverdagseksempel børnehaven:

Gurli og Johan er kommet op at skændes om en cykel. De begynder at slå hinanden. Den voksne hører dem og går derover. Den voksne skiller dem ad og hjælper børnene med at sætte ord på konflikten, på følelser der er i spil og set enkelte barn intentioner.

KVALid vuggestuen: Det pædagogiske personale er lyttende og indgår i dialog med børnene, hvilket vil sige, at det pædagogiske personale ofte gentager, hvad han/hun hører barnet sige, for at sikre genkendelse og forståelse, side 49.

Hverdagseksempel vuggestuen:

Lotte sidder ved bordet og er blevet tørstig. Hun siger: "ban...ban". "Du vil gerne have vand", siger den voksne til hende, for at få bekræftet, at det er det hun siger og for at barnet kan høre ordets korrekte udtale, uden at blive gjort forkert.

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om krop, sanser og bevægelse

I Børnehuset Abildvej er vi overrepræsenteret af drenge, hvilket viser sig i aktivitetsniveauet og deres behov for flere grov motoriske lege og -udfoldelser.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø

Vi har redskaber til motorikbaner, som vi laver indendørs med jævne mellemrum. Børnene bruger også stole og borde og til selv at lave baner og til at kravle og ned af. Vi har hjælpemidler, der gør børnene motorisk stærkere og mere selvhjulpne. På storskærm laves action kids og der er mulighed for fodbold indendørs. Udenfor er hængekøjer, cykler, mooncars og mulighed for fodbold og hockey. Vi bruger Arena Nords Atletcenter, skolens hal og idrætsbane.

I det psykiske læringsmiljø	Børnene opmuntres til at bevæge sig og prøve nye ting. Med fokus på høj og lav arousal arbejder vi med, at børnene udvikler evnen til at afstemme og mærke kroppen - alt efter situationen/aktiviteten. Vi er opmærksomme på, at kropsbevidstheden udvikles, og de gør sig kropslige erfaringer, så grundlaget for fysisk og psykisk trivsel bliver lagt.
I det æstetiske læringsmiljø	Der findes gyngestativ, hængekøjer, klatremuligheder, rutsjebane, karrusel, plads til løb og gemmeleg. Der er sandkasse, græsplæne, beplantning. Der er trampolin, hamsterhjul med musik, musik-rør.

Når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

I Børnehuset Abildvej arbejder vi med at medtænke krop, sanser og bevægelse, ved at tage på ture til skoven, stranden og legepladser i byen, hvor børnene bliver udfordret til at bruge kroppen på nye måder, så de styrker deres mod, selvtillid og robusthed.

Vi arbejder med sanseintegration, styrke, udholdenhed og kropsbevidsthed.

Børnene er selv med til at finde på lege, hvor man kan bevæge sig. De foreslår fx fælleslege og vil gerne spille hockey og fodbold. De yngste børn leger mere parallelle lege og udfordrer sig selv ved at bruge kroppen på mange forskellige måder, både inde og ude.

KVALid børnehave og vuggestue: Børnene har mulighed for at bevæge sig dagligt. Det pædagogiske personale opfordrer dem til bevægelse og er selv i bevægelse, side 56

Hverdagseksempel børnehaven:

Det pædagogiske personale igangsætter "Banke Bøf" og går selv foran i legen for at vise hvordan reglerne for legen er. Det pædagogiske personale udvælger et barn, som forstår legen og kan mestre opgaven og bruger barnet som rollemodel for de andre.

Hverdagseksempel vuggestuen:

Ali skal op at sove i krybben. Efter at have øvet sig og øvet sig, mestrer han det nu selv. Han er glad og stolt og vil gerne selv kravle op ad stigen.

Børn i udsatte positioner

Vi er opmærksomme på de børn, der har specielle behov, og har fokus på deres udvikling og læring gennem hverdagens lege og aktiviteter. Der laves fælles aktiviteter, som alle kan være en del af og hvor de udsatte børn kan øve sig uden at skille sig ud fra mængden.

Ud fra det enkelte barns behov, søges der råd og vejledning hos eksterne samarbejdspartnere.

KVALid børnehave og vuggestue: Indretningen af det pædagogiske læringsmiljø er fleksibelt og tilpasset børn med behov for ekstra indsats (f.eks. intensitet eller en gruppestørrelse). Alle børn har adgang til alsidige muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse, side 37

Hverdagseksempel børnehaven:

Ruddi elsker at spille fodbold og tilbringer meget tid på fodboldbanen. Sira er ikke så god motorisk, men finder stimuli i at gynge en tur i hængekøjen. Hannah er en lidt stille pige, men er meget dygtig finmotorisk. Hun elsker at sidde med perler.

Hverdagseksempel vuggestuen:

En madras tager ind til tumlelege, hvor Helle og Bjørn har mulighed for fri leg og udfoldelse. Om eftermiddagen tages sæbebobler med ud på legepladsen, hvor børnene prøver at fange boblerne.

Forældresamarbejde

I Børnehuset Abildvej arbejder vi gennem samtaler med forældrene, både i garderoben hverdagen og til møder, snakkes der om børnenes behov og hvordan der kan laves en fælles strategi, for at styrke barnets udvikling. I samarbejde med forældrene, bliver relevant tværprofessionelle samarbejdspartnere inddraget. Vi giver råd og vejledning i forhold til de forskellige tilbud og turmuligheder, der er i byen.

KVALid børnehave og vuggestue: Forældrene får viden om, hvilken betydning de har for deres børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der gives inspiration til, hvordan personale og forældre gensidigt kan støtte barnet (f.eks. rutiner som barnet holder særligt af, sange, ting i omgivelser og nærmiljø mv.), side 30

Hverdagseksempel vuggestuen:

Arvid er hypermobil. Dette fortæller forældrene til opstartssamtalen. De fortæller at han måske er lidt langsom til at tage tøj på og ikke kan gå så langt. Det tager det pædagogiske personale med i deres overvejelser i hverdagens rutiner.

Sammenhænge

Vi har jævnligt samtaler, personalet imellem, for overblik over bl.a. barnets kropslige og sanselige udvikling. Vi bruger DPU, TrasMo og handleplaner. Derudfra kan vi lave vokseninitierede aktiviteter, der

kan styrke barnets motoriske udvikling, sanseintegration og kropsbevidsthed. På vores gruppemøder, drøfter vi børn i udsatte positioner, så vi kan lave prøvehandlinger, for at tilgodese barnets behov.

KVALid børnehave og vuggestue: Det pædagogiske personale arbejder systematisk med hurtig indsats i det daglige arbejde, herunder inddragelse af barn og forældre og eksterne fagpersoner (f.eks. sundhedsplejen), side 38

Hverdageksempel børnehaven:

Palle starter i børnehave. Det pædagogiske personale ser at han har svært ved skiftet fra vuggestue til børnehave. De tager ham og en mindre børnegruppe med på vuggestuens legeplads. Her ser personalet at Palle er glad og han blomstrer op. De ser at han genkender legepladsen og viser tryghed og får overskud til at tage kontakt med nogle af de andre børn.

Hverdageksempel vuggestuen:

Hans bider de andre børn og har trælse afleveringer. Forældrene og sundhedsplejersken indkaldes til møde og her bliver der talt om udfordringerne. Familien får vejledning i, hvordan de kan hjælpe barnet derhjemme og der laves aftales aftaler imellem hjemmet og vuggestuen.

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om natur, ude liv og science.

I Børnehuset Abildvej har vi en børnegruppe, hvor de fleste er glade for at være ude og mange har brug for det større rum at bevæge sig i. Børnene er optagede af planter og småkravl på legepladsen og stiller mange spørgsmål til det de ser og finder.

Howdan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Sten, blade og pinde er i meget høj kurs og bliver brugt som redskaber og ingredienser i mange forskellige lege. Der er lavet pilehytter, både på vuggestue og børnehavens legepladser. Der er monteret tavler på legepladserne med småkravl, insekter, havdyr og sommerfugle. Når vejret tillader det, tages tegnegrej med ud til bordene og tæpper udenfor og der indrettes et indendørs legemiljø udenfor, f.eks. Duplo eller dukker.
I det psykiske læringsmiljø	Børnene udvikles i deres forestillingsevne og deres undersøgende tilgang til naturen. De voksne understøtter børnenes nysgerrighed og følger børnenes spor og er nysgerrige sammen med dem.
I det æstetiske læringsmiljø	Der er natur på vores legeplads i form af træer, buske, blomster, sandkasse, gamle træstubbe med krible krable dyr, mudderhul og jordbakker, vand, pilehytter og klatretræ.

Når vi arbejder med natur, ude liv og science kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

De voksne følger børnenes spor og laver vokseninitierede aktiviteter, med afsæt i børneperspektivet. De voksnes engagement og deltagelse er vigtig for at styrke børnenes nysgerrige tilgang til emnet og de er nysgerrige sammen med børnene. Ved en opstået interesse kan den voksne søge ny information og viden og dermed understøtte børnenes udvikling inden for natur, ude liv og science.

KVALid børnehaven: Det pædagogiske personale indtager en medlegende rolle. De følger børnene i legen og har dialoger med børnene om deres valg af legetema og materialer. Dertil støtter, guider og rammesætter det pædagogiske personale børnenes leg, så den udvikler sig positivt for alle børn. Der gives mulighed for, at der skabes relationer og læring gennem leg. Nye materialer og ideer til leg introduceres med jævne mellemrum. Side 46

Hverdagseksempel børnehaven:

Svend kommer gående med et stort bille hen til en pædagog. Han viser stolt billeden frem, men pædagogen kender ikke navnet på den. Der hentes en Ipad og sammen finder de frem til at det er en skarnbasse. Der findes information om dyret, bl.a. hvad den spiser. Den spiser græs og barnet henter derfor noget græs. I børnehaven er der også forstørrelsesglas og barnet kan nu nærstudere skarnbassen.

KVALid vuggestuen: Det pædagogiske personale understøtter rolleleg, symbolleg, og fantasi. (F.eks. klæde sig ud og lave mad i sandkassen mv.). Side 45

Hverdagseksempel vuggestuen:

Baher sidder i sandkassen. Han leger med sand og pædagogen kommer hen og sætter sig ned og italesætter legen. Pædagogen spørger ind til om det er en kage og guider barnet til at hælde sandet på en tallerken og så leger man at man spiser kagen.

Børn i udsatte positioner

I Børnehuset Abildvej tilgodeses både de vilde og de stille børn på legepladsen, gennem de legemuligheder og læringsmiljøer, der findes rundt omkring. Vi forsøger at skabe "rum i rummet", hvor der er mulighed for at trække sig og søge ro, når rummet bliver for stort og uoverskueligt og barnet føler sig overstimuleret. Vi tager på cykelture, hvor der vurderes hvilke børn, der medtages og hvorfor, hvor fokus kan være relations dannelse, omverdens bevidsthed og et afbræk i hverdagen. Der er også fokus på de forskellige legestemninger, hvor vi også tilgodeser børns muligheder og behov for at styrke mod og motorik, ved at tillade cykling ned af vores store bakker. Disse forskellige legestemninger kan forgå på samme tid, og i samme rum.

KVALid børnehave og vuggestue: Indretningen af det pædagogiske læringsmiljø er fleksibelt og tilpasses børn med behov for ekstra indsats (f.eks. intensitet eller gruppestørrelser). Alle børn har adgang til alsidige muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Side 37

Hverdagseksempel børnehaven og vuggestuen:

I børnehaven er der en høj bakke, hvor der er en rutsjebane. Denne bakke kan Iben godt lide at cykle ned af. Det pædagogiske personale tilgodeser Ibens behov for risikofyldt leg og lader hende få denne erfaring. Iben har svært ved at få venner, men mens personalet observerer hende og ser at andre børn tiltrækkes af denne leg.

Børnene har det sjovt og Iben går fra at lege alene, til at gå foran i legen.

Forældresamarbejde

I Børnehuset Abildvej informerer og involverer vi forældrene om projekter, cykelture og emner via AULA, tavle, billedcollager og ind imellem noget børnene har lavet/fundet.

KVALid børnehave: Det pædagogiske personale inddrager forældrene i børnehavens dagligdag og den pædagogiske praksis. Der udveksles oplysninger om det enkelte barn, og forældrene kan komme med forslag og idéer til aktiviteter. Side 30

Hverdagseksempel børnehaven:

En forælder kommer for andet år i træk og inviterer Børnehuset Abildvej til at lave udsmykning, deltagelse i forberedelserne til Blomsterfestivalen i Botanisk Have i juni. Børnene laver forskellige blomsterkreationer, som nogle af dem er med til at aflevere, på en cykeltur til haven. De er selv med til at dekorere i haven, med det de har med.

KVALid vuggestue: Forældrene får viden om den betydning, de har for deres børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der gives inspiration, til hvordan personale og forældre gensidigt kan støtte barnet. Side 30

Hverdagseksempel vuggestuen:

Det pædagogiske personale observerer at Laila ikke kan lide at røre ved sandet, når hun er udenfor og leger. Personalet inddrager forældrene og spørger nysgerrigt ind til hvad de oplever hjemme. Sammen bliver de enige om at øve med Laila derhjemme ved at tage på legepladser og lege i sandkasse.

Sammenhænge

Der arbejdes på at styrke deres glæde ved at være i naturen og støtte op om deres nysgerrighed til ting, der sker omkring dem og den verden de er en del af.

KVALid børnehaven og vuggestue: Det pædagogiske personale tager regelmæssigt børnene med på ture ud af huset for at opleve nye steder og begivenheder med udgangspunkt i såvel børnenes perspektiv og et læringsperspektiv.

Hverdagseksempel børnehaven og vuggestuen:

Fællestur til stranden for børnehaven og vuggestuen arrangeres. Turen går dertil på cykel og på stranden kigger børnene efter skaller og leger i sandet. Nogle mærker på vandet. Fællesturen bidrager til sociale relationer, både på tværs af de enkelte stuer og imellem vuggestue og børnehaven.

6. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskab

I Børnehuset Abildvej er der børn af flere forskellige nationaliteter og kulturer. Alle børn indgår ligeværdigt i de fællesskaber vi har.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Der hænger periodevis udsmykning, som børnene har lavet. Der foregår teater og rollelege. Der er materialer til kreative udfoldelser. Der er sang og musik, både som børnene selv er aktive i og andre gange noget de lytter til. Der er bøger og historiefortælling. Der er tilgang til forskelligt digitalt udstyr, så børnene på flere måder kan lære at være både skabende og producerende.
I det psykiske læringsmiljø	Børnene er aktivt deltagende og andre gange er de observerende. Børnehuset Abildvej arbejder for at styrke børnenes sociale kompetencer og deres indbyrdes relationer gennem deres forskellige rollelege og når der laves kreative udtryk, hvor deres forskellige ønsker tilgodeses, hvis muligt.
I det æstetiske læringsmiljø	Der er lavet legemiljøer, der appellerer til rollelege eller kreative udfoldelser og udsmykninger, der kan understøtte fantasien, gennem farver og legetøj.

Når vi arbejder med kultur, æstetik og fællesskab kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Ud fra en legende tilgang øves børnene i at forholde sig til og udføre bundne opgaver, men også i at bruge fantasien og opmuntres og støttes i processerne der er fra idé til produkt. Der laves fællesaktiviteter gennem både forskellige traditioner og daglige aktiviteter, der styrker fællesskabet og det fælles udtryk.

KVALid børnehave og vuggestue: Det pædagogiske personale er opmærksomme på relationens betydning for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse og arbejder derfor bevidst med relationer mellem voksne og børn samt indbyrdes mellem børn. Side 21

Hverdagseksempel børnehaven:

Det Kongelige Teater er i byen og en gruppe børn tager på besøg og oplever teater, ballet, musik, udklædning og fortælling omkring konger og dronninger. Børnene tegnede deres egen fortolkning af oplevelsen.

Hverdagseksempel vuggestuen:

Bertram elsker superhelte. En dag klæder han sig ud som Batman. De andre børn synes det er sjovt at løbe rundt og lege Batman. Her igennem bliver der dermed skabt et fællesskab.

Børn i udsatte positioner

I Børnehuset Abildvej er der mange forskellige kulturer og sprog repræsenteret. Mange børn har svært ved at kommunikere med både voksne og de andre børn og dette giver kommunikative udfordringer, hvilket kan sætte børn i en udsat position i børnefællesskabet.

KVALid i børnehave og vuggestue: Det pædagogiske personale taler med børnene om mangfoldighed og forskellighed (f.eks. sprog, alder, mad, traditioner, erhverv mv.) Der anvendes forskellige organiseringer af børnegrupper. Side 48 og 46.

Hverdagseksempel børnehave og vuggestue:

I Børnehuset Abildvej er der opsat billeder af børnene, og på billederne er der sat danske flag på, for at symbolisere fællesskabet og dernæst deres nationale flag, som f.eks. Syrien og Polen. Dette gør at børnene spørger til de forskellige flag og dette skaber mulighed for dialog om de forskellige kulturer.

Forældresamarbejde

Med udgangspunkt i at være respektfuld og forstå de forskellige kulturer og traditioner, samtaler vi med forældrene og hverdagen og kulturen i et dansk børnehus. Vi forklarer hvorfor vi gør som vi gør.

KVALid børnehave og vuggestue: Det pædagogiske personale møder alle forældres kultur, synspunkter og værdier på en respektfuld måde. Det pædagogiske personale er reflekterende omkring kontakten til de enkelte forældre og inddrager forældrenes perspektiv i samarbejdet. Side 28

Hverdagseksempel børnehave og vuggestue:

Rekrut skal starte i institutionen og ved opstartsmødet er der indkaldt en tolk, for at imødekomme sprogbarrieren og sikre at ingen informationer går tabt.

Sammenhænge

Vi bestræber os på, at have fokus på demokrati i børnehøjde, så børnene mærker at deres stemme bliver hørt uanset deres traditioner, sociale og kulturelle baggrunde. Vi introducerer børnene for mange forskellige materialer, kulturelle oplevelser og digitale medier, så de lærer at eksperimentere og skabe egne udtryk og erfaringer.

KVALid børnehave og vuggestue: Det pædagogiske personale benytter sig af lokalmiljøets fysiske og samfundsmæssige tilbud og muligheder med henblik på at skabe udvidede læringsmuligheder for børnene. Side 40

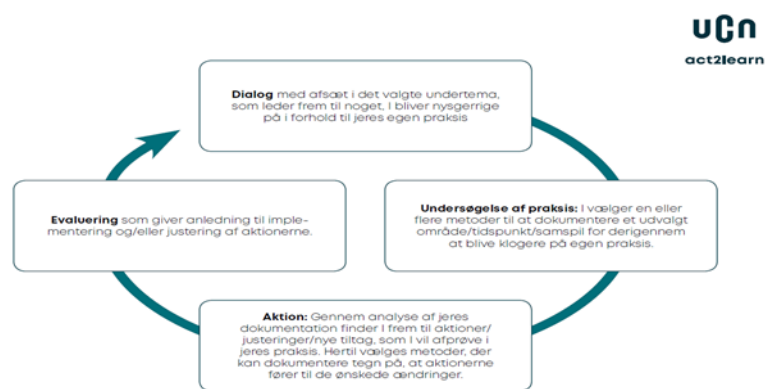
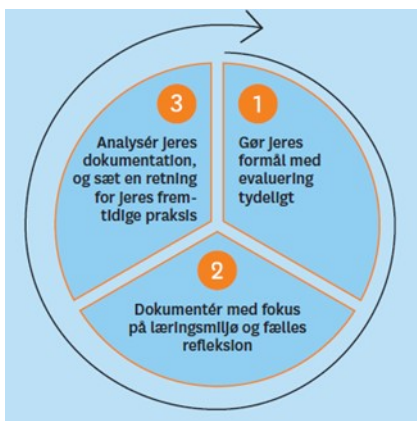
Hverdagseksempel børnehaven:

Ved folketingsvalget blev vi inviteret til valg i Arena Nord og der blev derefter afholdt valg i børnehøjde i børnehaven (valg mellem 2 bøger til oplæsning)

Hverdagseksempel vuggestuen:

Vuggestuen tager på cykeltur til biblioteket, hvor der bliver læst bøger med børnene. Børnene mærker på bøgerne og mærker stemningen på et bibliotek.

Systematisk evaluering

Gennem aktionslæring – med afsæt i kvalitetskriterierne i KVALid - undersøger, udforsker og evaluerer vi løbende vores pædagogiske praksis - herunder læringsmiljøer

Vi vil gerne opnå at.....	Ved at undersøge /dokumentere og analysere vores praksis ved vi nu at...	Derfor vil vi fremover.....
